

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2013 m. gruodžio 23 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Audriaus Bakavecko, Anatolijaus Baranovo (kolegijos pirmininkas), Vaidos Urmonaitės-Maculevičienės (pranešėja),

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal atsakovo Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos apeliacinį skundą dėl Klaipėdos apygardos administracinio teismo 2013 m. gegužės 3 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo Vyriausybės atstovo Klaipėdos apskrityje tarnybos prašymą atsakovui Klaipėdos miesto savivaldybės tarybai dėl sprendimo panaikinimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

Pareiškėjas Vyriausybės atstovo Klaipėdos apskrityje tarnyba kreipėsi į Klaipėdos apygardos administracinį teismą su prašymu (b. l. 5–8) panaikinti Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2011 m. rugsėjo 23 d. sprendimą Nr. T2-301 „Dėl draudimo nepilnamečiams rūkyti Klaipėdos miesto savivaldybės viešose vietose“.

Paaikšino, kad vykdant Klaipėdos miesto savivaldybės administracinę priežiūrą buvo nustatyta, jog atsakovas Klaipėdos miesto savivaldybės taryba (*toliau – ir Taryba*) 2011 m. rugsėjo 23 d. priėmė neteisėtą sprendimą Nr. T2-301 „Dėl draudimo nepilnamečiams rūkyti Klaipėdos miesto savivaldybės viešosiose vietose“ (*toliau – ir Sprendimas Nr. T2-301*). Taryba sprendimo teisėtumą grindė Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymo (*toliau – ir Tabako kontrolės įstatymas*) 19 straipsnio 3 dalimi, nustatančia, jog savivaldybių tarybos turi teisę uždrausti rūkyti viešose (parkuose, skveruose ir kt.) ir kitose jų valdymo kompetencijai priklausančiose vietose. Tabako kontrolės įstatymu (14 str. 5 d. 3 p. ir 6 d., 15 str. 5 p., 16 str., 17 str., 18 str. 2 d.) yra nustatyti tabako gaminių asmenims iki 18 metų prieinamumo ribojimai. Pagal viešojoje teisėje įtvirtintą principą viešojo administravimo subjektams viskas, kas tiesiai neleista įstatymo, yra uždrausta. Kadangi įstatymų leidėjas Tabako kontrolės įstatymo 19 straipsnio 3 dalimi leido savivaldybių taryboms nustatyti *tik vietas*, kuriose uždrausta rūkyti, Taryba, Sprendimo Nr. T2-301 1 punktu uždrausdama rūkyti viešose vietose atitinkamai asmenų grupei, nors tokių įgaliojimų jai nesuteikė įstatymų leidėjas, viršijo jai įstatymu suteiktą kompetenciją. Atsakovo Sprendimas Nr. T2-301 taip pat prieštarauja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (*toliau – ir Viešojo administravimo įstatymas*) 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintam nepiktnaudžiavimo valdžia principui, reglamentuojančiam, jog viešojo

administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų. Pareiškėjas 2012 m. rugpjūčio 16 d. kreipėsi į atsakovą su teikimu Nr. (5.1.)-TR-166 (*toliau – ir Teikimas*), tačiau Savivaldybės meras 2012 m. spalio 4 d. raštu Nr. (4.32.)-R2-3371, 2012 m. spalio 23 d. raštu Nr.(4.32.)-R2-3612 bei 2012 m. gruodžio 17 d. raštu Nr.(4.32.)-R2-4255 prašė Teikimo įvykdymo terminą pratęsti. Pareiškėjas šiuos terminus pratęsė ir nurodė, jog terminas po 2013 m. vasario 1 d. daugiau nebus pratęsiamas. Savivaldybės tarybos 2013 m. vasario 7 d. posėdžio papildomu klausimų darbotvarkėje 3 klausimu buvo įtrauktas ir sprendimo projekto „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2011 m. rugsėjo 23 d. sprendimo Nr. T2-301 „Dėl draudimo nepilnamečiams rūkyti Klaipėdos miesto savivaldybės viešosiose vietose“ pripažinimo netekusiu galios“ svarstymas. Tačiau sprendimo projektui pritarta nebuvo. Apie tai Vyriausybės atstovė buvo informuota Savivaldybės mero 2013 m. vasario 13 d. raštu Nr.(4.32.)-R2-569 „Dėl Vyriausybės atstovo Klaipėdos apskrityje teikimo Nr.(5.1.)-TR-166“.

Atsakovas Klaipėdos miesto savivaldybės taryba su pareiškimu nesutiko ir atsiliepimu (b. l. 25–27) prašė jį netenkinti.

Paaikšino, kad teikiant Sprendimo Nr. T2-301 projektą, aiškinamajame rašte buvo nurodyta, kad šis sprendimo projektas teikiamas siekiant mažinti savivaldybėje tabako gaminių vartojimą ir prieinamumą nepilnamečiams asmenims bei sėkmingiau taikyti Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso (*toliau – ir ATPK*) 185¹ straipsnio 1 dalį. Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2013 m. vasario 7 d. posėdžiui buvo teikiamas sprendimo projektas dėl Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2011 m. rugsėjo 23 d. sprendimo Nr. T2-301 panaikinimo. Savivaldybės tarybos narių dauguma sprendimo projektui nepritarė (posėdžio protokolas Nr. T-2). Siekiant išvengti ginčų dėl nepakankamo reglamentavimo, posėdžio metu buvo siūlymų inicijuoti Tabako kontrolės įstatymo pakeitimus. Sprendžiant, ar savivaldybė, priimdama Sprendimą Nr. T2-301, pažeidė kompetenciją, turėtų būti išsamiai įvertintos Vietos savivaldos (6 str.), Vaiko teisių apsaugos pagrindų (30 str. 1 d., 44 str. 1 d.) ir Visuomenės sveikatos priežiūros (6 str. 1 d. 5 p.) įstatymuose suformuluotos teisės normos, taip pat Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (*toliau – ir Konstitucinis Teismas*) 2005 m. lapkričio 3 d. ir 2008 m. rugsėjo 17 d. nutarimų nuostatos, pagal kurias tabako gaminiai yra priskiriami specialioms gaminiams, kurių prekybai, kitoms su jais susijusioms veiklos rūšims ir vartojimui taikomas ypatingas valstybinis teisinis reglamentavimas, Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo (*toliau – ir Alkoholio kontrolės įstatymas*) 22 straipsnio 2 dalies nuostatas. Iš Tabako kontrolės įstatymo tikslų ir nuostatų akivaizdu, kad Tabako kontrolės įstatyme siekiama riboti asmenų iki 18 metų tabako gaminių vartojimą. Tai, kad ši nuostata nėra tiesiogiai įtvirtinta jokiose teisės normose, nėra pagrindas vertinti ginčijamo Tarybos sprendimo, kaip viršijančio savivaldybės tarybos kompetenciją ir pažeidžiančio įstatymo viršenybės bei kitus principus. Sprendimu Nr. T2-301 nėra sukuriama naujas draudimas, o tik šiuo atveju vadovaujantis Tabako kontrolės įstatymo 19 straipsnio 3 dalimi ir Tabako kontrolės įstatyme implicitiškai nustatyto draudimo nepilnamečiams rūkyti papildomai nustatomos viešos vietos, kuriose draudžiama rūkyti tam tikram subjektų ratui. Nesutinkant su šia nuomone, iškyla pagrindas abejoti dėl Tabako kontrolės įstatymo nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai (*toliau – ir Konstitucija*), todėl teismui kilus abejonių, turėtų būti kreipiamasi į Konstitucinį Teismą.

II.

Klaipėdos apygardos administracinis teismas 2013 m. gegužės 3 d. sprendimu (b. l. 46–53) pareiškėjo Vyriausybės atstovo Klaipėdos apskrityje tarybos prašymą tenkino: panaikino Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2011 m. rugsėjo 23 d. sprendimą Nr. T2-301.

Pirmosios instancijos teismas, priimdamas sprendimą, vadovavosi Vietos savivaldos įstatymo (2011 m. balandžio 19 d. įstatymo Nr. XI-1327 redakcija) 3 straipsnio 2 ir 3 dalimis, 6 bei 7 straipsnio nuostatomis, ir pažymėjo, kad minėtomis normomis nėra nustatyta, kad savivaldybėms priskirta funkcija taikyti kokias nors tabako gaminių vartojimo ribojimo priemones. Savivaldybės tarybos kompetenciją apibrėžia Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnis,

kuris nustato, kad savivaldybės tarybos kompetencija yra išimtinė (16 str. 2 d. 1–46 punktai) ir paprastoji (16 str. 3 d. 1–13 punktai). Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsniu savivaldybių taryboms taip pat nėra suteikti įgaliojimai nustatyti tabako gaminių vartojimo ribojimo priemonės. Pagal aptariamo įstatymo 7 straipsnio 36 punktą valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos, be nurodytų šio straipsnio 1–35 punktuose, yra ir kitos pagal įstatymus perduotos funkcijos. To paties įstatymo 16 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad jeigu teisės aktuose yra nustatyta papildomų įgaliojimų savivaldybei, sprendimų dėl tokių įgaliojimų vykdymo priėmimo iniciatyva, neperžengiant nustatytų įgaliojimų, priklauso savivaldybės tarybai. Tabako kontrolės įstatymo (2010 m. lapkričio 30 d. įstatymo Nr. XI-1180 redakcija) 19 straipsnio 3 dalimi savivaldybėms suteikti papildomi šioje įstatymo normoje apibrėžti įgaliojimai kartu nustatant, kad jais naudotis teisė suteikiama savivaldybių atstovaujamosioms institucijoms – savivaldybių taryboms.

Atsakovas Klaipėdos miesto savivaldybės taryba 2011 m. rugsėjo 23 d. priėmė sprendimą Nr. T2-301, kuriuo uždraudė nepilnamečiams (iki 18 metų amžiaus) asmenims rūkyti Klaipėdos miesto savivaldybės viešosiose vietose: aikštėse, gatvėse, keliuose, pėsčiųjų ir dviračių takuose, parkuose, skveruose, miškuose, prie vandens telkinių, maudymosi vietose, vaikų žaidimo aikštelėse, daugiabučių gyvenamųjų namų kiemuose, sporto ir kultūros ir kituose renginiuose, savivaldybės įmonių, įstaigų patalpose ir jų teritorijose bei kituose visuomenės reikmėms naudojamuose pastatuose ir jų teritorijose. Nustatyta, jog šis sprendimas įsigalioja nuo 2011 m. lapkričio 1 d. (b. l. 9). Taryba Sprendimą Nr. T2-301 priėmė vadovaudamasi Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 4 dalimi, Tabako kontrolės įstatymo 19 straipsnio 3 dalimi, Vaiko teisių pagrindų įstatymo 44 straipsnio 1 dalimi ir atsižvelgdama į Vaiko teisių pagrindų įstatymo 4 straipsnio 1 punktą, 43 straipsnio 1 dalį (b. l. 9).

Pagal Tabako kontrolės įstatymo 19 straipsnio 3 dalį, savivaldybės taryba turi teisę nustatyti tik vietas, kuriose draudžiama rūkyti, bet ne asmenų kategorijas, kurioms taikomas toks draudimas, todėl konstatuojama, jog atsakovo Sprendimas Nr. T2-301 prieštarauja Tabako kontrolės įstatymo 19 straipsnio 3 daliai, Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 bei 4 punktais, 6 straipsnio 2 dalies nuostatomis.

Sistemiškai vertindamas Tabako kontrolės įstatymo nuostatas (1 str. 2 d., 3 str., 15 str. 3 ir 5 p., 14 str. 5 d. 3 p., 14 str. 6 d., 16 str., 18 str. 1 d. 10 p., 19 str.), teismas konstatavo, kad įstatymų leidėjas siekia įvairiomis priemonėmis mažinti Lietuvos Respublikoje tabako gaminių vartojimą, jų prieinamumą ir dėl tabako gaminių vartojimo atsiradusius neigiamus padarinius žmonių sveikatai ir ūkiui. Tabako gaminių vartojimą siekiama riboti visiems asmenims, o ypač nepilnamečiams. Įstatyminiu reglamentavimu draudžiama asmenims iki 18 metų parduoti, nupirkti ar kitaip perduoti tabako gaminius, parduoti jiems prekes, skirtas tabako gaminiams rūkyti, įtraukti juos į tabako gaminių reklaminę veiklą ar kitokiais būdais kelti ar skatinti jų norą rūkyti, vartoti tabako gaminius. Toks teisinis reguliavimas suponuoja išvadą, kad Tabako kontrolės įstatyme asmenims iki 18 metų implicitiškai nustatytas draudimas rūkyti, vartoti tabako gaminius.

Atsakovas Taryba, priimdama skundžiamą sprendimą uždrausti asmenims, neturintiems 18 metų, rūkyti viešose vietose, rėmėsi Tabako kontrolės įstatymo 19 straipsnio 3 dalimi, kuria įstatymų leidėjas suteikė teisę savivaldybių taryboms nustatyti ir kitas vietas (be numatytų Tabako kontrolės įstatymo 19 str. 1 d.), kuriose galima uždrausti rūkyti pilnamečiams asmenims. Vertinant Tabako kontrolės įstatymo 19 straipsnio 3 dalies nuostatą viso įstatymo kontekste, darytina išvada, kad įstatymų leidėjas, įstatymu nustatydamas vietas, kuriose draudžiama rūkyti bei teisę, papildomai uždrausti rūkyti viešose (parkuose, skveruose ir kt.) ir kitose jų valdymo kompetencijai priklausančiose vietose, suteikdamas savivaldybių taryboms, šį draudimą rūkyti numatė subjektams – pilnamečiams asmenims, kuriems Tabako kontrolės įstatymu nėra uždrausta įsigyti ar kitaip gauti ir rūkyti, vartoti tabako gaminius.

Atsižvelgiant į nurodytas faktines ir teisines bylos aplinkybes, konstatuojama, jog atsakovas, priimdamas 2011 m. rugsėjo 23 d. sprendimą Nr. T2-301, kuriuo, nusprendė uždrausti asmenims, neturintiems 18 metų, rūkyti viešose vietose, tik pakartojo Tabako kontrolės įstatyme įtvirtintą bendrą draudimą nepilnamečiams asmenims vartoti tabako gaminius, t. y. nustatė iš

esinės perteklinį teisinį reguliavimą, nesukuriantį asmenims jokių naujų teisių ar pareigų, kurios nebūtų numatytos įstatyme, nes, kaip pasisakyta, draudimas nepilnamečiams rūkyti viešose vietose implicitiškai nustatytas Tabako kontrolės įstatyme.

Savivaldybė yra viešojo administravimo subjektas, kuris pagal Viešojo administravimo įstatymo 6 straipsnio 2 dalį turi teisę priimti norminius administracinius aktus įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti, tačiau ši teisė turi būti įgyvendinama įstatymų leidėjo suteiktos kompetencijos ribose, paisoma visų Vietos savivaldos įstatyme įtvirtintų pagrindinių vietos savivaldos principų, tarp jų teisėtumo principo, įstatymo viršenybės principo, iš Konstitucijos kylančios teisės aktų hierarchijos. Šis reikalavimas *inter alia* reiškia, kad draudžiama žemesnės galios teisės aktais reguliuoti tuos visuomeninius santykius, kurie gali būti reguliuojami tik aukštesnės galios teisės aktais, taip pat, kad žemesnės galios teisės aktuose draudžiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytuoju aukštesnės galios teisės aktuose (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas).

Nustačius, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas atitinkamą teisės aktą, viršijo savo įgaliojimų ribas, toks teisės aktas naikintinas, taigi, skundžiamas sprendimas naikintinas (ABTĮ 88 str. 2 p., 89 str. 2 p.).

Dėl atsakovo atsiliepime į pareiškimą išdėstyto siūlymo kreiptis į Konstitucinį Teismą, teismas pažymėjo, kad konstatavus, jog atsakovo Sprendimas Nr. T2-301 neteisėtas ir naikintinas, šiuo atveju nėra teisinio pagrindo atsakovo prašymu kreiptis į Konstitucinį Teismą.

III.

Atsakovas Klaipėdos miesto savivaldybės taryba apeliaciniu skundu (b. l. 58–60) prašo panaikinti Klaipėdos apygardos administracinio teismo 2013 m. gegužės 3 d. sprendimą ir priimti naują – pareiškėjo prašymą atnesti.

Atsakovo manymu, pirmosios instancijos teismo sprendimas yra nepagrįstas ir neteisėtas. Atsakovas remiasi iš esmės tokiais pat argumentais, kuriuos pateikė pirmosios instancijos teismui, papildomai nurodo, kad teismas neįvertino argumentų, susijusių su savivaldybės tarybos kompetencija, įtvirtinta kituose teisės aktuose (Vietos savivaldos, Vaiko teisių apsaugos pagrindų ir Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymuose). Teismas nurodė, kad Tabako kontrolės įstatymu įtvirtintas teisinis reguliavimas suponuoja išvadą, kad įstatyme asmenims iki 18 metų implicitiškai nustatytas draudimas rūkyti ar vartoti tabako gaminius, ir atsižvelgdamas į šią išvadą, konstatavo, kad Sprendimas Nr. T2-301 yra iš esmės perteklinis ir atsakovas, jį priimdamas, viršijo savo kompetenciją. Tačiau tai, kad reglamentavimas laikytinas pertekliniu, nesukuria pagrindo panaikinti priimtą teisės aktą. Teismas turėjo vertinti ne tik formalius Sprendimo Nr. T2-301 priėmimo pagrindus, bet atsižvelgti ir į teisingumo bei protingumo principus, savivaldybės tarybos siekiamus tikslus.

Pareiškėjas Vyriausybės atstovo Klaipėdos apskrityje tarnyba su apeliaciniu skundu nesutinka ir atsiliepimu į apeliacinį skundą (b. l. 65–68) prašo pirmosios instancijos teismo sprendimą palikti nepakeistą, o apeliacinį skundą atnesti.

Pareiškėjas remiasi iš esmės tokiais pat argumentais, kuriuos pateikė pirmosios instancijos teismui, papildomai nurodo, jog iš Sprendimo Nr. T2-301 aiškinamojo rašto matyti, jog pats atsakovas pripažįsta tą aplinkybę, kad ginčijamu sprendimu siekiama reglamentuoti tokius santykius, kurie sureguliuoti įstatymu. Tokio teisinio reguliavimo pasekmė – ne tik neleistinai sukurta nauja elgesio taisyklė, bet ir nepagrįstas administracinės atsakomybės taikymas (ATPK 185¹ str. 1 d.). Be to, Sprendimo Nr. T2-301 priėmimas iškreipia Tabako kontrolės įstatymo paskirtį ir tikslą, nes pats įstatymas yra sureguliuavęs teisinius santykius taip, kad jautriausia ir socialiai pažeidžiamiausia asmenų grupė – nepilnamečiai asmenys – būtų maksimaliai apsaugoti nuo tabako gaminių daromos žalos. Savivaldybės taryba, uždraudusi nepilnamečiams rūkyti viešose vietose, sukūrė prielaidą šiai asmenų grupei realizuoti tabako gaminius kitose (privaciose) teritorijose.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

IV.

Apeliacinis skundas atmestinas.

Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2011 m. rugsėjo 23 d. sprendimo Nr. T2-301 „Dėl draudimo nepilnamečiams rūkyti Klaipėdos miesto savivaldybės viešosiose vietose“, panaikinimo.

Minėtu sprendimu atsakovas nusprendė uždrausti nepilnamečiams (iki 18 metų amžiaus) asmenims rūkyti Klaipėdos miesto savivaldybės viešosiose vietose: aikštėse, gatvėse, keliuose, pėsčiųjų ir dviračių takuose, parkuose, skveruose, miškuose, prie vandens telkinių, maudymosi vietose, vaikų žaidimo aikštelėse, daugiabučių gyvenamųjų namų kiemuose, sporto ir kultūros ir kituose renginiuose, savivaldybės įmonių, įstaigų patalpose ir jų teritorijose bei kituose visuomenės reikmėms naudojamuose pastatuose ir jų teritorijose.

Klaipėdos apygardos administracinis teismas, konstatavęs, jog Klaipėdos miesto savivaldybės taryba viršijo jai suteiktos kompetencijos ribas, 2013 m. gegužės 3 d. sprendimu Sprendimą Nr. T2-301 panaikino.

Klaipėdos miesto savivaldybės taryba pateikė apeliacinį skundą (b. l. 58–60), iš kurio matyti, jog savo nesutikimą su teismo 2013 m. gegužės 3 d. sprendimu atsakovas grindžia iš esmės tokiais pat argumentais, kuriuos pateikė pirmosios instancijos teismui.

Pažymėtina, kad apeliacinės instancijos teismo pareiga patikrinti pirmosios instancijos teismo sprendimo teisėtumą ir pagrįstumą (ABTĮ 136 str. 1 d.). Sprendimo teisėtumą ir pagrįstumą apibrėžia ABTĮ 86 straipsnis. Šio straipsnio 2 dalis nustato teismui pareigą priimti sprendimą įvertinus posėdyje ištirtus įrodymus, konstatuojant, kurios aplinkybės, turinčios bylai reikšmės, yra nustatytos ir kurios nenustatytos, kuris įstatymas turi būti taikomas šioje byloje. Sprendimo turinio reikalavimai nustatyti ABTĮ 87 straipsnyje. Viena sudėtinių ir pagrindinių sprendimo dalių – motyvuojamoji, kurioje privaloma nurodyti įrodymus, kuriais grindžiamos teismo išvados, argumentai, dėl kurių teismas atmeta kuriuos nors įrodymus ir įstatymai, kuriais teismas vadovavosi, nuorodos į konkrečias normas, kurios buvo taikomos (ABTĮ 87 str. 4 d. 2-4 p.). Vertindamas įrodymus (ABTĮ 57 str.), teismas turi laikytis įrodymų vertinimo taisyklių, pagal kurias jokie įrodymai teismui neturi iš anksto nustatytos galios; teismas įvertina įrodymus pagal vidinį savo įsitikinimą, pagrįstą visapusišku, išsamiu ir objektyviu bylos aplinkybių viseto išnagrinėjimu, vadovaudamasis įstatymu, taip pat teisingumo ir protingumo kriterijais.

ABTĮ 136 straipsnis nustato, kad teismas, apeliacine tvarka nagrinėdamas bylą, patikrina tiek apskūstosios, tiek neapskūstosios sprendimo dalių teisėtumą ir pagrįstumą, teismo nesaiste apeliacinio skundo argumentai ir jis privalo patikrinti visą bylą. Apeliacinio teismo teisėjų kolegija, patikrinusi bylą, be kita ko, atsižvelgdama ir į šį įstatymo reikalavimą, su pirmosios instancijos teismo išvada sutinka. Teisėjų kolegijos vertinimu, Klaipėdos apygardos administracinis teismas išsamiai išnagrinėjo faktines bylos aplinkybes, byloje esančių įrodymų visumą vertino pagal ABTĮ 57 straipsnyje nustatytas taisykles, taip pat tinkami aiškino bei taikė nagrinėjamam ginčui aktualias teisės normas.

Pirmosios instancijos teismas pagrįstai nustatė, kad nagrinėjamam ginčui aktuali norma – Tabako kontrolės įstatymo 19 straipsnio 3 dalis, negali būti aiškinama izoliuotai nuo kitų šiame straipsnyje išdėstytų nuostatų (žr., pvz., LVAT 2012 m. rugpjūčio 9 d. nutartį adm. byloje Nr. A¹⁴⁶-1917/2012), todėl Tabako kontrolės įstatymo 19 straipsnio 3 dalis turėtų būti aiškinama taip, kad šioje dalyje nustatytu teisiniu reguliavimu įstatymų leidėjas suteikė savivaldybių taryboms įgaliojimus uždrausti rūkyti (vartoti tabako gaminius) *tose vietose*, kuriose šio draudimo nenustatė pats įstatymų leidėjas Tabako kontrolės įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje, t. y. suteikė įgaliojimus papildomai *nustatyti vietas*, kuriose draudžiama rūkyti, atsižvelgiant į kiekvienos savivaldybės (valstybės teritorinio administracinio vieneto) teritorijos ypatumus ir konkrečios savivaldybės bendruomenės interesus (viešose (parkuose, skveruose ir kt.) ir kitose savivaldybių valdymo

kompetencijai priklausančiose vietose). Įstatymų leidėjas, suteikdamas savivaldybių taryboms teisę uždrausti rūkyti atitinkamose vietose, nesuteikė kompetencijos nustatyti subjektus, kuriems tokie draudimai yra taikomi.

Teisėjų kolegija, atsižvelgusi į išdėstytą ir įvertinusi ginčijamą Sprendimą Nr. T2-301, daro išvadą, kad atsakovas Sprendimu Nr. T2-301 uždrausdamas rūkyti viešose vietose atitinkamai asmenų grupei, nors tokią įgaliojimą jam nesuteikė įstatymų leidėjas, viršijo įstatymu jam suteiktą kompetenciją.

Pažymėtina, kad savivaldybės taryba turi viešojo administravimo teises ir pareigas (Vietos savivaldos įstatymo 3 str. 3 d. 1 p.). Tačiau viešojo administravimo subjektai savo veikloje, be kita ko, privalo vadovautis įstatymo viršenybės principu, reiškiančiu, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravinį turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus (Viešojo administravimo įstatymo 3 str. 1 p.). Pagal viešojoje teisėje galiojantį teisetumo principą, viešojo administravimo subjektai privalo veikti tik įstatymo jiems suteiktų įgaliojimų ribose, o veikimas viršijant kompetencijos ribas yra pagrindas priimtą aktą pripažinti neteisėtu. Atkreiptinas dėmesys, kad Konstitucinis Teismas, aiškindamas konstitucinio teisinės valstybės principo įgyvendinimą teisėkūros procese, yra pabrėžęs, kad „konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams: teisėkūros subjektai teisės aktus gali leisti tik neviršydami savo įgaliojimų <...>“ (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2006 m. sausio 16 d. nutarimai).

Dėl apelianto teiginių, jog teismas nepasisakė dėl tam tikrų jo atsiliepime į skundą išdėstytų argumentų, teisėjų kolegija pažymi, jog pagal Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją, teismo pareiga motyvuoti priimtą sprendimą nėra suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną pareiškėjo (šiuo atveju – ir atsakovo) argumentą (1994 m. balandžio 19 d. sprendimas byloje Nr. 16034/90 Van de Hurk prieš Nyderlandus, 1997 m. gruodžio 19 d. sprendimas byloje Nr. 20772/92 Hele prieš Suomiją ir kt). Apeliacinio teismo teisėjų kolegijos vertinimu, Klaipėdos apygardos administracinis teismas 2013 m. gegužės 3 d. sprendime pasisakė dėl visų pareiškėjo bei atsakovo pateiktų pagrindinių argumentų.

Apibendrinama išdėstytus argumentus teisėjų kolegija konstatuoja, kad tenkinti atsakovo apeliacinį skundą remiantis jame išdėstytais motyvais nėra pagrindo. Klaipėdos apygardos administracinio teismo 2013 m. gegužės 3 d. sprendimas paliekamas nepakeistas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 140 straipsnio 1 dalies 1 punktu, teisėjų kolegija

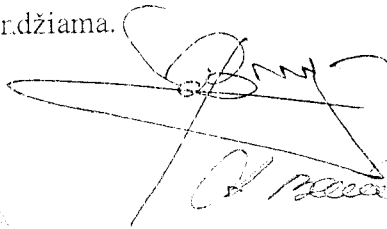
n u t a r i a :

Atsakovo Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos apeliacinį skundą atmesti.

Klaipėdos apygardos administracinio teismo 2013 m. gegužės 3 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Nutartis neskurdžiama.

Teisėjai

Audrius Bakaveckas

Anatolijus Baranovas

Vaida Urmonaitė-Maculevičienė

